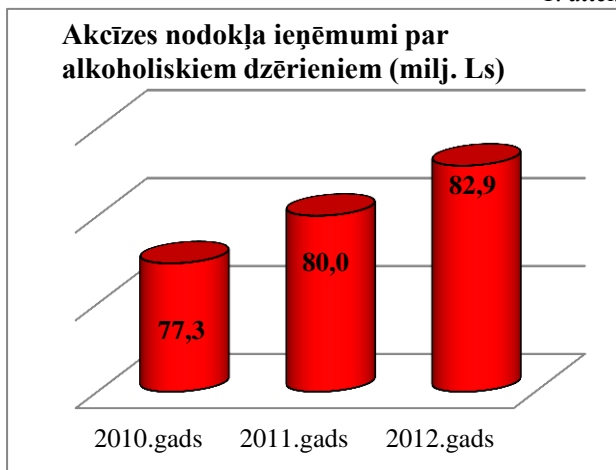

Alkohola aprīte 2012.gadā

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

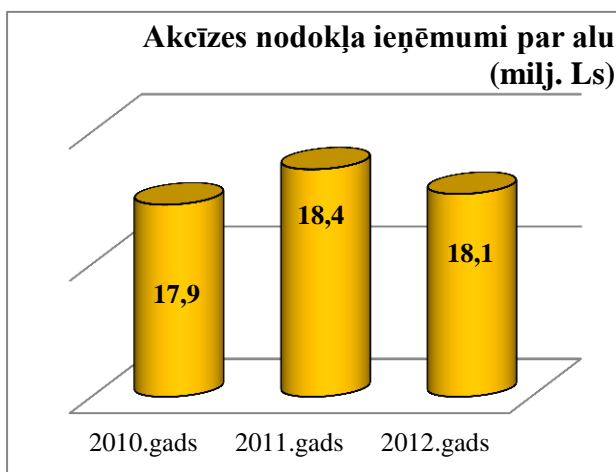
1. attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (neskaitot alu) pastāvīgi palielinās, ko pamatā veicina lēnais, tomēr stabilais legālā alkohola patēriņa kāpums – piemēram, 2012.gadā legālo alkoholisko dzērienu realizācijas rādītāji ir par 5% augstāki kā 2011.gadā.

2012.gadā par alkoholiskajiem dzērieniem (neskaitot alu) kopumā iekasēti **Ls 82,86 milj.**, kas ir **par Ls2,85 milj. vairāk** kā 2011.gadā.

2. attēls

Alum ir noteicošā loma alkoholisko dzērienu legālā tirgus datos (3/4 no realizētā alkohola Latvijā ir alus), taču salīdzinoši būtiski zemāko nodokļa likmju dēļ akcīzes nodokļa par alkoholu ieņēmumu struktūrā iekasētajam nodoklim par alu ir minimāla ietekme (nepilni 18%).

2012.gadā kopumā par alu iekasēti **Ls 18,07 milj.**, kas ir **par Ls 0,37 milj. mazāk** kā 2011.gadā, kas saistīts ar alus realizācijas apjomu kritumu par 4%.

2. Alkoholisko dzērienu aprītē iesaistīto komersantu loks

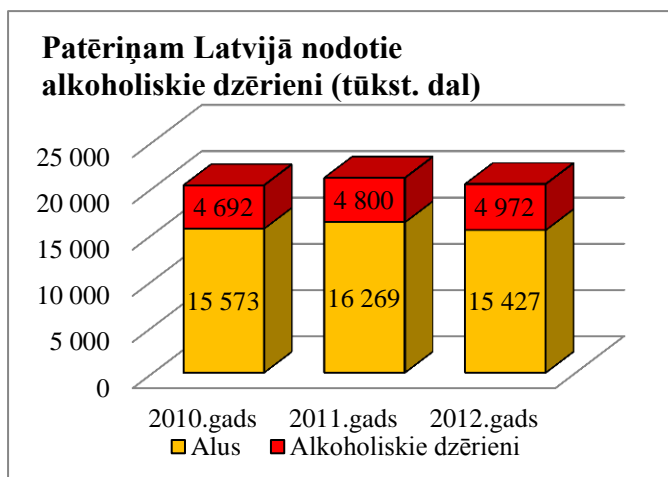
2012.gada decembra beigās:

- 137 komersantiem bija 154 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 32 komersantiem ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem – mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, kuri ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprītes likumā noteikto limitu ietvaros;
- licences reģistrēta nosūtītāja darbībai ir spēkā 47 komersantiem;
- 4 komersantiem ir spēkā licences reģistrēta saņēmēja darbībai;
- 228 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;
- 4498 komersantiem - licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 195 licences alus mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie¹ alkoholiskie dzērieni

Alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojamās akcīzes nodokļa likmes, ir vieni no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā.

3. attēls

2012.gadā legālajam patēriņam Latvijā nodoti:

- 4972 tūkst. dekalitri (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas **par 4% vairāk** kā 2011.gadā;
- 15427 tūkst. dal alus, kas **par 5% mazāk** nekā 2011.gadā.

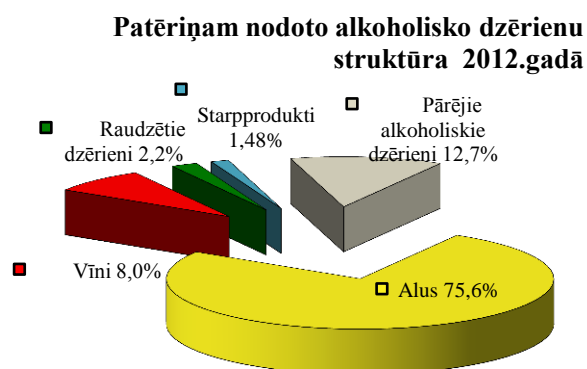
Kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu struktūrā 2012.gadā vislielāko īpatsvaru (75,6%) sastāda alus, savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” dzērienu

(t.i., pārējo alkoholisko dzērienu²), īpatsvars kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu struktūrā aizņem nepilnus 13%, taču būtiski augstākās nodokļa likmes dēļ akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā šī grupa nosaka dominējošo lomu – 71%. Detalizētu sadalījumu pa alkoholisko dzērienu grupām un to izmaiņām salīdzinājumā ar 2011.gadu skatīt *4.pielikuma 2.tabulā*.

4. attēls

Informāciju par lielākajiem komersantiem (ražotājiem un ievadējiem/importētājiem), kuri 2012.gadā patēriņam Latvijā nodevuši visvairāk alkoholisko dzērienu un alu skatīt *7.pielikumā*.

2012.gadā, tāpat kā 2011.gadā, Latvijas patērētāju vidū vispopulārākais alkoholiskais dzēriens ir alkoholiskais kokteilis „Cēsu Džons”. Populārāko 2012.gadā patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu nosaukumus skatīt *8. pielikumā*.

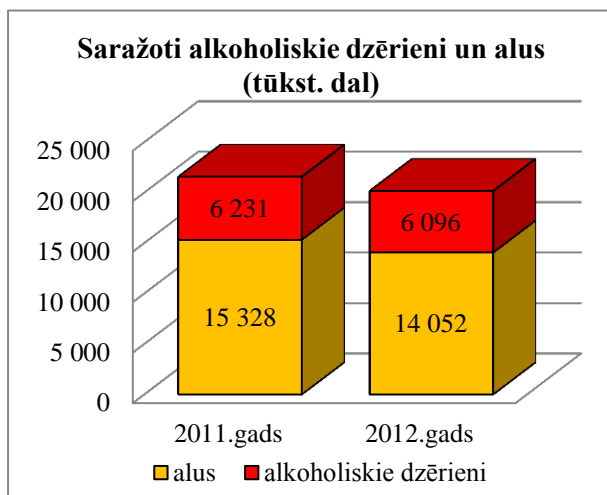
¹ Legālais alkoholisko dzērienu daudzums, par ko samaksāts akcīzes nodoklis un kas nodots tirdzniecības vietām Latvijā

² Degvīns, konjaks, brendijs, rums, tekila, melnais balzams, arī alkoholiskie kokteiļi u.c.

4. Alkoholisko dzērienu ražošana Latvijā

Alkoholisko dzērienu ražošanas rādītājiem Latvijā ir visai negatīvas tendences – 2012.gadā **samazinājušies gan alus ražošanas apjomi (par 8% jeb par 12,8 milj. litru), gan visu pārējo alkoholisko dzērienu ražošanas daudzumi (par 2% jeb kopumā par 1,4 milj. litru).**

5.attēls

Tai pat laikā attīstās mazie alkoholisko dzērienu (neskaitot alus) ražotāji, t.i. komersanti, kam ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem, - tie kopumā 2012. gadā saražojusi 5,3 tūkst. dal alkoholisko dzērienu, kas ir 3 reizes vairāk nekā 2011.gadā, no šī apjoma 98% sastāda raudzēto dzērienu grupas dzērieni.

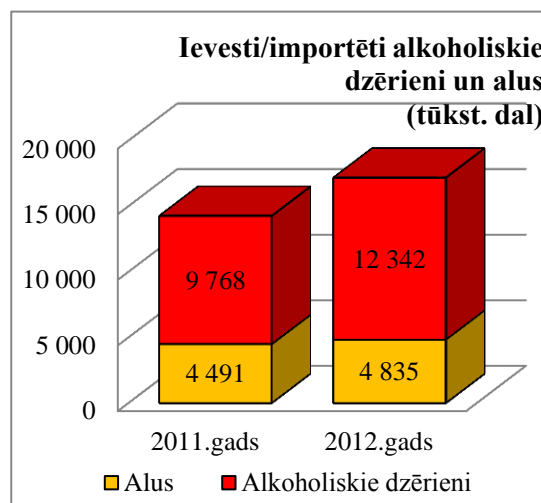
Patstāvīgo mazo alus darītavu darbība jau ir ilggadēja un ar lielāku ietekmi uz alus ražošanas apjomiem. Uz 2012.gada decembra beigām 15 komersantiem ir piešķirts patstāvīgās mazās alus darītavas statuss, un šajās alus darītavās saražoti 13% (jeb 18 milj. litru alus) no kopējā Latvijā 2012.gadā saražotā alus apjoma. Jāatzīmē, ka mazajās alus darītavās saražotajam alum tiek piemērots akcīzes nodokļa atvieglojums – jāmaksā tikai puse no akcīzes nodokļa likmes.

5. Latvijā ievesto/ importēto alkoholisko dzērienu apjomi

Atšķirībā no vietējā ražojuma alkoholisko dzērienu apjomiem, ievesto Latvijā, tai skaitā importēto alkoholisko dzērienu apjomi pieaug – citu valstu ražojumu **alkoholisko dzērienu daudzumi palielinājušies par 26%** (jeb par 25,7 milj. litru), savukārt ievestā **alus daudzums kāpis par 8%** jeb 3,4 milj. litru.

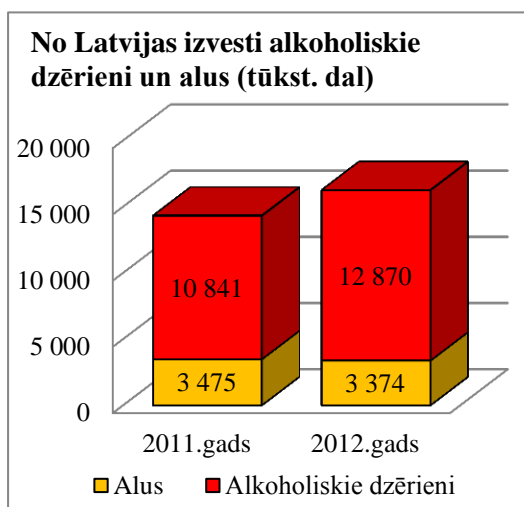
6.attēls

Lielākā daļa (98%) alkoholisko dzērienu Latvijā tiek importēti/ievesti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievestie preču apjomi neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie tiek pārvietoti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

Kopumā 2012.gadā no Latvijas izvesti 12870 tūkst. dal **alkoholisko dzērienu** (neskaitot alu), kas ir par 2030 tūkst. dal jeb **par 19% vairāk** kā 2011.gadā. No tiem 83% eksportēti (galvenokārt uz Krieviju un ASV), pārējie nosūtīti uz citām ES dalībvalstīm (no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu).

Uz trešajām valstīm izvestajā produkcijā pēc apjomiem dominē pārējie alkoholiskie dzērieni un vīni, savukārt uz Eiropas valstīm tiek vesti galvenokārt raudzētie dzērieni.

Alus 2012.gadā no Latvijas izvests 3374 tūkst. dal apjomā, un salīdzinājumā ar 2011.gadu šis apjoms **samazinājies par 3%**. Alus no Latvijas pārsvarā tiek izvests uz ES dalībvalstīm, pie tam 88% no kopējā 2012.gadā izvestā alus apjoma izvests uz Igauniju un Lietuvu.

7. Spirta aprīte

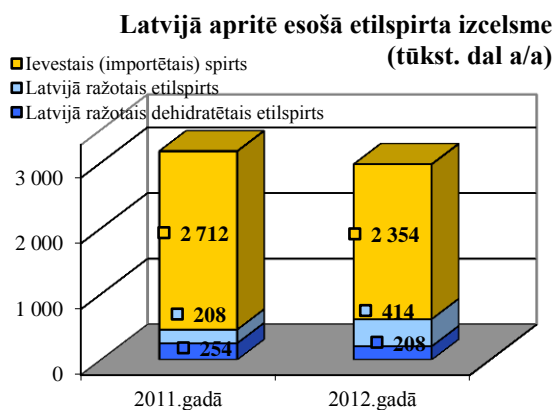
Latvijā spirta aprīte tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku. Etilspirta ražošanu 2012.gadā veikuši trīs komersanti, savukārt etilspirta ievēšanu no citām valstīm 2012.gadā veikuši četri komersanti – alkoholisko dzērienu ražotāji.

8.attēls

2012.gadā Latvijā kopumā saražoti 622 tūkst. dal absolūtā spirta, kas ir par 160 tūkst. dal a/a jeb **par 35% vairāk** kā 2011.gadā. Vienlaikus 2012.gadā samazinājies Latvijā ievēstā un importētā spirta apjoms – 2012.gadā Latvijā tika ievēsti 2354 tūkst. dal a/a etilspirta, kas ir **par 13% mazāk** salīdzinot ar 2011.gada datiem.

No kopējā 2012.gadā valstī pieejamā etilspirta apjoma – 3079 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievēsts Latvijā):

- **47%** izmatoti alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms ir par 8% mazāk kā 2011.gadā;
- **36%** izmantoti denaturēšanā, un tā apjoms salīdzinot ar 2011.gadu samazinājies par 5%. Praktiski viss no 2012.gadā saražotā denaturētā spirta apjoma ir daļēji denaturētais spirts (ar 4% benzīna piedevu), kas tiek izvests uz kaimiņvalstīm;
- **12%** etilspirta izvesti uz citām ES dalībvalstīm, un to apjoms salīdzinot ar 2011.gadu samazinājies par 23%;
- citiem spirta patērētājiem nodotais etilspirta apjoms salīdzinot ar 2011.gadu samazinājies par 2%, taču tie ir salīdzinoši nelieli apjomi, kas kopējā izlietojumā sastāda vienu procentu.

Šmite 67016877